

บันทึก

เรื่อง ดีความคำว่า “สัตว์” ตามมาตรา ๑๐๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ (กรณีสุนัขนำทางของคนตาบอด)

กรมการขนส่งทางบกมีหนังสือ ที่ คค ๐๓๐๑/๑๐๐๑๖ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยสภาคนพิการแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือ ที่ สพทท.๒๓๘/๒๕๓๓ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๓ ขอให้กรมการขนส่งทางบกพิจารณา ดีความคำว่า “สัตว์” ตามความในมาตรา ๑๐๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ว่า จะหมายความรวมถึงสุนัขนำทางของคนตาบอดหรือไม่เพียงใด ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ คนตาบอดสามารถนำพาสุนัขนำทางขึ้นรถโดยสารประจำทางได้

กรมการขนส่งทางบกพิจารณาแล้ว มีความเห็นในเรื่องนี้แตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่าย กล่าวคือ

๑. ฝ่ายแรก มีความเห็นว่า ถ้อยคำในบทบัญญัติมาตรา ๑๐๓ (๓) ที่บัญญัติว่า “ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถนอกจากจะต้องปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๒ แล้วจะต้อง

(๑)

(๒)

(๓) ไม่รับบรรทุกศพ สัตว์ หรือสิ่งของที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นที่พึงรังเกียจไปกับผู้โดยสาร

(๔)

(๕)”

เป็นบทบัญญัติที่มีความหมายชัดเจนอยู่แล้ว ซึ่งหมายความว่าห้ามบรรทุกสัตว์ทุกชนิดไปกับผู้โดยสาร ดังนั้น คนตาบอดจึงไม่สามารถนำสุนัขนำทางขึ้นรถโดยสารประจำทางได้

๒. ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า ความในมาตรา ๑๐๓ (๓) น่าจะมีความมุ่งหมายห้ามเฉพาะการบรรทุกสัตว์ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้โดยสารอื่นเท่านั้น สำหรับกรณีของสัตว์เลี้ยงที่มีขนาดเล็กไม่ดุร้ายและมีการจัดให้อยู่ในสภาพที่มิดชิดแน่นหนาไม่เป็นการรบกวนผู้อื่น รวมตลอดถึงกรณีของสุนัขนำทางคนตาบอดที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี ไม่น่าจะอยู่ในความหมายของคำว่า “สัตว์” ซึ่งต้องห้ามมิให้บรรทุกรวมไปกับผู้โดยสารตามความในมาตรา ๑๐๓ (๓) ด้วย ดังนั้น คนตาบอดจึงน่าจะนำสุนัขนำทางขึ้นรถโดยสารประจำทางได้

โดยที่การตีความข้อกฎหมายดังกล่าว เป็นเรื่องที่กระทบกระเทือนถึงสิทธิและประโยชน์ของบุคคลพิการที่ด้อยความสามารถดังกล่าว สมควรจะได้รับการพิจารณาด้วยความรอบคอบ กรมการขนส่งทางบกจึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหา

ดังกล่าว เพื่อกรรมการขนส่งทางบกจักได้ยึดถือเป็นแนวทางในการถือปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคมและกรรมการขนส่งทางบก) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) และผู้แทนสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยแล้ว เห็นว่า กรณีสุนัขนำทางของคนตาบอดตามปัญหาที่หารือมานี้อาจตีความได้เป็น ๒ นัย คือ

(๑) มาตรา ๑๐๓ (๓)^๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ บัญญัติว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถนอกจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๒ แล้วจะต้อง ฯลฯ (๓) ไม่รับบรรทุกศพ สัตว์ หรือสิ่งของที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นที่พึงรังเกียจไปกับผู้โดยสาร คำว่า “สัตว์” ตามมาตรา ๑๐๓ (๓) นี้หมายถึงสัตว์ทุกชนิด ดังนั้น ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถจึงต้องไม่รับบรรทุกสัตว์ทุกชนิดรวมทั้งสุนัขนำทางของคนตาบอดไปกับผู้โดยสาร

(๒) คำว่า “สัตว์” ตามมาตรา ๑๐๓ (๓) ดังกล่าว หมายถึงเฉพาะสัตว์ที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นที่พึงรังเกียจแก่ผู้โดยสารเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีของสุนัขนำทางของคนตาบอดนี้ ตามความรู้สึกของวิญญูชนโดยทั่วไปซึ่งเป็นผู้โดยสารรถประจำทาง สุนัขนำทางของคนตาบอดก็เป็นสัตว์ที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นที่พึงรังเกียจแก่ผู้โดยสาร ดังนั้น ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถจึงต้องห้ามมิให้รับบรรทุกสุนัขนำทางของคนตาบอดไปกับผู้โดยสาร

สรุปได้ว่า กรณีสุนัขนำทางของคนตาบอดนี้ ไม่ว่าจะตีความตามนัย (๑) หรือนัย (๒) ก็ตาม ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถต้องห้ามมิให้รับบรรทุกสุนัขนำทางของคนตาบอดไปกับผู้โดยสารตามมาตรา ๑๐๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการ ฯ

^๑พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถนอกจากจะต้องปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๒ แล้ว จะต้อง

(๑) ไม่ขับรถในเวลาที่ยังง่วงหรือจิตใจอ่อนความสามารถ

(๒) ไม่รับบรรทุกบุคคลที่เป็นโรคเรื้อนหรือโรคติดต่อที่น่ารังเกียจไปกับผู้โดยสารอื่น

(๓) ไม่รับบรรทุกศพ สัตว์ หรือสิ่งของที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นที่พึงรังเกียจไปกับผู้โดยสาร

(๔) ไม่รับบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง ระเบิด หรือวัตถุอันตรายอย่างอื่นไปกับผู้โดยสารวัตถุอันตรายให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) ต้องหยุดหรือจอดรถ ณ สถานีขนส่งและปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๙ (๘) และ (๑๐)

ปฏิบัติราชการแทน เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๓๔